

باسمہ تعالیٰ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه علم و فرهنگ

غیردولتی غیرانتفاعی

**آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته
و ناپیوسته سال ۱۳۹۳**

به همراه:

شیوه نامه اجرایی دانشگاه علم و فرهنگ

مقدمه

به استناد بندهای ۲، ۸ و ۱۲ ماده ۳ آیین‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۹۳/۷/۲۸)، آیین‌نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود:

ماده ۱. هدف

هدف از تدوین این آیین‌نامه، تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیتهای آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده ۲. تعاریف

۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۲. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که دارای مجوز تأسیس از مراجع ذی‌ربط بوده؛ و مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.

۳. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه‌هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.

۴. دانشجو: فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و مشغول به تحصیل است.

۵. حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای آموزشی دانشگاه شرکت می‌کند.

۶. غیر حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیتهای آموزشی الزامی نیست.

۷. نیمه حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیرحضوری انجام می‌شود.

۸. راهنمای آموزشی: عضو هیأت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش‌آموختگی باشد.

۹. برنامه درسی: منظور مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.

۱۰. واحد درسی: میزان درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیاتی میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره‌ی تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.

۱۱. درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.

۱۲. رشته تحصیلی: یکی از شعب فرعی از گروه‌های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه‌های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد.

۱۳. گرایش تحصیلی: هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد، که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.

۱۴. دوره کاردانی پیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش‌آموختگانی است که بدون گذراندن دروس پیش‌دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

۱۵. دوره کاردانی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش‌آموختگانی است که با گذراندن دروس پیش‌دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

۱۶. دوره کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۱۷. دوره کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۱۸. گروه آزمایشی: مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته‌بندی می‌شود.

۱۹. گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه‌اندازی آن رشته تحصیلی، در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۰. شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی اولین سطح سیاستگذاری بخشی دانشگاه می‌باشد که در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می‌شود و نسبت به سیاستگذاری و برنامه‌ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط و ارائه به شورای دانشگاه و هیأت رئیسه اقدام می‌نماید. شورای آموزشی می‌تواند اختیارات مشخص شده در این آیین‌نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.

۲۱. دانش‌آموخته: فردی است که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.

۲۰. نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

۲۱. دوره تابستان: شامل ۶ هفته آموزش و یک هفته امتحانات پایانی است

ماده ۳. شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

۳-۱. داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت.

۳-۲. احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت.

ماده ۴. نحوه اجرای دوره

آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی را منحصراً برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

ماده ۵. دانشگاه موظف است، برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا نماید.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحدهای درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی، به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی، به صورت الکترونیکی (مجازی) با تأکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت ارائه نماید.

ماده ۶. دانشگاه موظف است، برای هدایت تحصیلی دانشجو از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

ماده ۷. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی انتخاب کند. حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.

تبصره ۱: اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد، در اینصورت دانشجو با تأیید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می‌تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش‌آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، بشرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

۱- منظور از نیمسال آخر برای دانش‌آموختگی، آن است که کلیه واحدهای باقیمانده برای اتمام تحصیل، در همان نیمسال اخذ شود و هیچ واحدی برای فارغ‌التحصیلی باقی نمانده باشد.

۲- حداکثر واحد برای دانشجویان نیمسال آخر ۲۴ واحد است. در صورت باقی ماندن حتی یک درس به صورت معرفی به استاد، علاوه بر رعایت پیش‌نیازی دروس، انتخاب بیش از ۲۰ واحد توسط دانشجویان دارای معدل کمتر از ۱۷ و حداکثر ۱۴ واحد توسط دانشجویان مشروط، مجاز نیست.

تبصره ۳: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش‌آموخته شود، با تأیید گروه آموزشی، می‌تواند واحد های مذکور را در تابستان اخذ نماید.

تبصره ۴: دانشجو همزمان نمی‌تواند از مفاد تبصره ۲ و ۳ این ماده استفاده کند.

تبصره ۵: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد، در اینصورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره ۱ همین ماده) بی‌تأثیر است (به عبارت دیگر، در شرایط مذکور، اگر میانگین دانشجو کمتر از ۱۲ شد، مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد، ممتاز محسوب نمی‌شود).

در صورتی که دانشگاه به هر دلیل - از جمله غیبت موجه در جلسات امتحانی پایان نیمسال تحصیلی - با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حدنصاب شود، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما اگر میانگین دانشجو کمتر از ۱۲ شد، مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد، ممتاز محسوب نمی‌شود.

ماده ۸. در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش‌آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد، با تأیید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره های ۲ و ۳ ماده ۷) می‌تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی - نظری را اخذ، ولی نمره قبولی کسب نکند، اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می‌تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به مدرس اخذ نماید.

۱- پس از ثبت تمامی نمرات دانشجو در سامانه جامع آموزشی دانشگاه در صورت:

الف) باقیماندن فقط یک درس نظری برای فراغت از تحصیل و تأیید مدیر گروه آموزشی مربوط، دانشجو مجاز به اخذ درس باقیمانده به صورت معرفی به استاد می‌باشد.

ب) به مدیران گروه‌های آموزشی توصیه می‌شود در صورت باقیماندن دو درس نظری برای فراغت از تحصیل، داشتن حداقل یکی از شرایط زیر را مبنای موافقت با اخذ دروس باقیمانده به صورت معرفی به استاد نمایند:

۱) پذیرفته شدن در مقطع بالاتر تحصیلی

۲) اخذ حداقل یکی از دروس در نیمسال / نیمسال‌های گذشته و عدم کسب نمره قبولی در آن درس

۳) عدم امکان اخذ درس توسط دانشجو در نیمسال قبل به دلیل تداخل با سایر دروس

۴) نداشتن ظرفیت کلاس در نیمسال قبل

۵) حذف درس به دلیل عدم تکمیل ظرفیت در نیمسال قبل

۲- اخذ درس معرفی به استاد برای تمامی دروس نظری و عملی - نظری با ماهیت غالب نظری که به پیشنهاد شورای تخصصی گروه آموزشی و تصویب شورای آموزشی دانشکده به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام و در سامانه جامع آموزشی دانشگاه ثبت شده است، مجاز است.

۳- ملاک گذراندن دوره عملی یک درس عملی - نظری، تأیید استاد درس و مدیر گروه آموزشی مربوط است.

۴- دانشجوی واجد شرایط بهره‌مندی از تسهیلات معرفی به استاد، می‌تواند با موافقت گروه آموزشی و با هماهنگی آموزش پس از انجام امور اداری مربوطه، در هفته چهارم یا هشتم و یا در امتحانات پایان نیمسال مطابق تقویم آموزشی مصوب دانشگاه و یا با امتحانات پایان دوره تابستان امتحان دهد.

۵- چنانچه دانشجو به هر دلیلی در بازه‌های تعیین شده برای امتحان درس معرفی به استاد مراجعه نکند، موضوع اخذ مجدد درس/دروس معرفی به استاد با درخواست دانشجو و تأیید مدیر گروه مربوط، در شورای آموزشی دانشگاه مطرح و تصمیم‌گیری خواهد شد.

۶- استاد درس معرفی به استاد موظف است نمره نهایی درس را حداکثر ۱۰ روز پس از تاریخ برگزاری امتحان در سامانه جامع آموزشی دانشگاه ثبت و پس از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان، برگه‌های امتحانی را تا پایان نیمسال تحصیلی بعد نزد خود نگهداری کند.

۷- برای دانشجو تا ۴۸ ساعت پس از ثبت نمره، امکان اعتراض به نمره از طریق سامانه جامع آموزشی دانشگاه وجود دارد.

۸- دانشجویان مشمول ماده ۸ تنها یکبار امکان بهره‌مندی از تسهیلات معرفی به استاد را در طول دوره تحصیل خواهند داشت. در صورت عدم اخذ نمره قبولی در درس/دروس اخذ شده به صورت معرفی به استاد، دانشجو موظف است درس/دروس باقیمانده را در سنوات مجاز تحصیلی، اخذ و در کلاس‌های مربوط به آن شرکت نماید.

ماده ۹. چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش‌نیاز (تقدم و تأخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب بر عهده گروه آموزشی است.

تبصره: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

۱- مسئولیت رعایت مفاد این ماده بر عهده مدیران گروه‌های آموزشی است.

۲- دانشجویی که در نیمسال آخر تحصیلی، حداکثر تا ۲۴ واحد درسی برای فارغ‌التحصیلی اخذ نماید و هیچ واحدی باقی نمانده باشد - به شرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد - از رعایت پیش‌نیاز، هم‌نیاز و تداخل ساعت امتحان معاف است.

ماده ۱۰. تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد می‌باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد برای دانش‌آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش‌دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیرمرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده‌اند، حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

۱- منظور از دروس جبرانی در دوره کارشناسی ناپیوسته، دروس پیش‌نیازی است که دانشجو با تشخیص گروه آموزشی مربوط، ملزم به گذراندن آنها است.

۲- در صورت اخذ دروس جبرانی، رعایت سقف مجاز واحدها در انتخاب واحد الزامی است.

ماده ۱۱. آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی صرفاً یکبار و در یک رشته تحصیلی امکان‌پذیر است.

ماده ۱۲. دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاه‌های دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجو تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیأت امنای دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۳. دانشجوی مشمول این آیین‌نامه می‌تواند در دوره‌های غیرحضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، مطابق مصوبات مربوط به صورت همزمان تحصیل کند.

تبصره: تحصیل همزمان دانشجویان استعدادهای درخشان بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می‌شود.

ماده ۱۴. برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیره طبق شیوه‌نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می‌شود.

۱- دانشجو می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی، فقط در بازه زمانی حذف و اضافه (طبق تقویم آموزشی مصوب دانشگاه) حداکثر ۲ درس حذف و دو درس اضافه نماید، مشروط بر آنکه تعداد واحدهای باقیمانده وی کمتر از ۱۲ واحد یا بیش از ۲۰ واحد نشود.

۲- در صورتی که تا قبل از اتمام مهلت حذف و اضافه، نمره درسی اعلام نشده باشد، دانشجو نمی‌تواند بیش از ۲۰ واحد اخذ نماید و در صورتی که با اعلام نمره درس ناتمام، فرد مشروط شود، باید در زمان حذف و اضافه تعداد واحد بیشتر از سقف ۱۴ واحد درسی را حذف نماید.

۳- مدرس هر درس موظف است، نمره نهایی هر درس را، با لحاظ نمودن مهلت حداقل ۴۸ ساعته برای بررسی تقاضای تجدید نظر دانشجویان از طریق سامانه جامع آموزشی دانشگاه، حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ برگزاری امتحان پایان نیمسال آن درس در سامانه جامع آموزشی دانشگاه نهایی کند.

۴- دانشجو می‌تواند در مدت تعیین شده، تقاضای تجدید نظر در نمره خود را در سامانه جامع آموزشی دانشگاه ثبت کند.

۵- آموزش دانشکده پس از اتمام امتحانات پایان هر نیمسال تحصیلی، موظف به پیگیری ثبت نهایی نمرات دانشجویان در سامانه جامع آموزشی دانشگاه است.

۶- آخرین مهلت ارائه نمره یا ناتمام اعلام کردن دروس پایان‌نامه، پروژه پایانی، طرح و رساله نهایی، پژوهش‌های عملی، کارآموزی و کارورزی، در نیمسال اول هر سال تحصیلی ۳۰ بهمن‌ماه، در نیمسال دوم هر سال تحصیلی ۳۱ تیرماه و در دوره تابستان ۳۱ شهریورماه خواهد بود. در هر حال نمره درس ناتمام باید در موعد فوق به نمره قطعی تبدیل گردد و پس از انقضای مدت زمان مذکور، برای آن درس نمره صفر ثبت می‌شود.

۷- دانشجو موظف است در درسی که با تأیید استاد مربوط، لزوم ادامه درس در نیمسال بعد وجود دارد، در اولین نیمسال تحصیلی پس از اخذ آن درس، ثبت‌نام تمدید را با همان استاد درس انجام دهد و شهریه ثابت و متغیر مربوط را برابر مقررات بپردازد. در صورت عدم تمدید درس، برای آن درس نمره صفر منظور خواهد شد.

۸- در صورتی که پس از تمدید درس ناتمام، دانشجو موفق به اتمام آن درس نشود، وی می‌تواند برای اتمام درس با رعایت پیوستگی نیمسال‌ها (و یا در صورت لزوم دوره‌های تابستانی)، به طور مکرر تا زمانی که سنوات تحصیلی اجازه می‌دهد، به تمدید درس بپردازد.

۹- رسیدگی به امور مربوط به تغییر نمره حداکثر دو ماه پس از اعلام نمره از سوی استاد درس، طبق فرایند و ضوابط مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می‌شود و پس از مهلت مقرر، نمرات قطعی و غیرقابل تغییر است.

ماده ۱۵. مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی (اعم از پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته دو سال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته چهار سال است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر یک نیمسال برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲: هزینه افزایش سنوات تحصیلی طبق تعرفه مصوب هیأت امناء دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می‌شود.

۱- شورای آموزشی دانشگاه با افزایش مدت مجاز تحصیل برای نیمسال پنجم تمامی دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته موافقت دارد و برای نیمسال ششم و بعد از آن در اختیار شورای بررسی موارد خاص است.

۲- ادامه تحصیل دانشجویان پسر مشمول خدمت نظام وظیفه دوره کارشناسی ناپیوسته در نیمسال هفتم و بعد از آن، منوط به اخذ مجوز از نظام وظیفه است.

۳- شورای آموزشی دانشگاه با افزایش مدت مجاز تحصیل برای نیمسال‌های نهم و دهم تمامی دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته موافقت و برای نیمسال یازدهم و بعد از آن در اختیار شورای بررسی موارد خاص است.

۴- ادامه تحصیل دانشجویان پسر مشمول خدمت نظام وظیفه دوره کارشناسی پیوسته در نیمسال یازدهم و بعد از آن، منوط به اخذ مجوز از نظام وظیفه است.

۵- در مواردی که دانشجو موفق به گذراندن دروس مصوب رشته در مدت مجاز تحصیل و مدت اضافه شده توسط شورای آموزشی دانشگاه نشود، می‌تواند درخواست افزایش سنوات تحصیلی را از طریق سامانه جامع امور دانشجویان (سجاد) به نشانی: <http://portal.saorg.ir> به شورای بررسی موارد خاص دانشگاه ارائه دهد.

ماده ۱۶. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و براساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می‌شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می‌شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می‌شود، قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه‌نامه ماده ۱۴ انجام می‌شود.

۱- برگزاری آزمون کتبی پایان نیمسال تحصیلی برای تمامی دروس نظری و عملی - نظری الزامی است، مگر دروس عملی - نظری با ماهیت غالب عملی که به پیشنهاد شورای تخصصی گروه آموزشی و تصویب شورای آموزشی دانشکده به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام و در سامانه جامع آموزشی دانشگاه ثبت شود.

۲- تمدید درس می‌تواند به دروس پایان‌نامه، پروژه پایانی، طرح و رساله نهایی، پژوهش‌های عملی، کارآموزی، کارورزی و سایر دروسی که طبق سرفصل مربوط با پروژه همراه است، داده شود و برای بقیه دروس مجاز نیست.

۳- استاد موظف است نسبت به ارزیابی صحیح دانشجو، تصحیح برگه‌های امتحانی پایان‌ترم، حفظ و نگهداری برگه‌ها تا پایان نیمسال تحصیلی بعد، اقدام نماید.

ماده ۱۷. حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره‌های حضوری الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیرموجه تشخیص داده شود، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲: در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۳: دانشجو می‌تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

ماده ۱۸. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذرانند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می‌ماند اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲: گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

ماده ۱۹. چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می‌شود.

۱- تعداد واحد دارای نمره (اعم از نمره قبولی و مردودی) در هر نیمسال تحصیلی، ملاک بررسی وضعیت مشروطی دانشجو است.

۲- اگر دانشجویی در نیمسال پس از مشروطی، به هر دلیلی (حذف ترم، اخذ مرخصی و ...) وقفه تحصیلی داشته باشد، در اولین نیمسال پس از شروع مجدد تحصیل، حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد را ندارد.

ماده ۲۰. دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۲: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۳: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند مأموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۴: دانشجو می‌تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی‌های مذکور در این ماده و تبصره‌های مندرج در آن بهره‌مند شود.

۱- دانشجوی موظف است تقاضای مرخصی خود را (به جز موارد مشمول تبصره‌های ۱ تا ۳) حداکثر تا آغاز بازه زمانی حذف و اضافه همان نیمسال در سامانه جامع آموزشی دانشگاه ثبت کند، در غیراینصورت وی مشمول مفاد ماده ۲۱ خواهد شد.

۲- مدت مرخصی موضوع ماده ۲۰ - به جز تبصره‌های ۱ تا ۳- جزو سنوات تحصیلی دانشجوی محسوب می‌شود.

ماده ۲۱. ثبت‌نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.

تبصره: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

۱- ثبت‌نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی و ترک تحصیل بدون کسب اجازه از دانشگاه، منجر به ثبت وضعیت عدم مراجعه (۳ هفته بعد از حذف و اضافه) در سامانه جامع آموزشی دانشگاه و لغو معافیت تحصیلی دانشجویان ذکور مشمول خواهد شد. امکان ادامه تحصیل دانشجو، منوط به موافقت شورای بررسی موارد خاص و نیز اخذ مجوز از سازمان نظام وظیفه برای دانشجویان ذکور مشمول خواهد بود.

۲- تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجویانی که یک نیمسال عدم مراجعه دارند، با رعایت مفاد ماده ۲۰ این آیین‌نامه به شورای آموزشی دانشکده تفویض می‌شود.

۳- در صورت موافقت شورای آموزشی دانشکده با درخواست بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل و داشتن سنوات تحصیلی مجاز، نیمسالی که دانشجو در آن ثبت‌نام نکرده است، مرخصی تحصیلی منظور می‌شود و در صورت نداشتن سنوات تحصیلی، لازم است درخواست وی در شورای بررسی موارد خاص بررسی گردد.

۴- دانشجو موظف است در صورت عدم مراجعه بیش از یک نیمسال تحصیلی، درخواست خود را جهت اخذ مجوز بازگشت به تحصیل، در سامانه جامع امور دانشجویان (سجاد) به نشانی: <http://portal.saorg.ir> برای طرح در شورای بررسی موارد خاص دانشگاه، ثبت نماید.

ماده ۲۲. دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

- دانشجو موظف است درخواست انصراف خود را از طریق سامانه جامع آموزشی دانشگاه به آموزش اعلام نماید.

ماده ۲۳. دانشجوی دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می‌تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد.

الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه

ب) موافقت گروه آموزشی مبدأ و مقصد و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه

ج) کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی‌ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور

د) امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده

تبصره: دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یکبار می‌تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

۱- دانشجوی متقاضی تغییر رشته در صورت نداشتن شرط مندرج در بند «ج»، لازم است حداقل ۲۶ واحد درسی را در رشته اولیه بگذراند تا در صورت داشتن شرایط لازم جهت ارزیابی علمی، درخواست تغییر رشته برای اخذ تصمیم به شورای بررسی موارد خاص دانشگاه ارسال شود.

۲- دانشجوی متقاضی تغییر رشته و یا تغییر گرایش باید درخواست خود را در نیمسال اول تحصیلی از اول آبان ماه تا آخر آذرماه و در نیمسال دوم از اول خردادماه تا آخر تیرماه ارائه نماید.

۳- احکام پیشین شورای بررسی موارد خاص و یا شورای آموزشی دانشگاه در خصوص دانشجوی متقاضی تغییر رشته، به قوت خود در سابقه تحصیلی وی باقی می ماند.

۴- پس از صدور حکم موافقت با تغییر رشته یا گرایش، دانشجو باید تا قبل از حذف و اضافه نیمسال بعدی، نسبت به تطبیق واحدهای گذرانده خود اقدام نماید. مسئولیت عدم انجام به موقع تطبیق واحد، با شخص دانشجو خواهد بود.

۵- دانشجویی که با تقاضای تغییر رشته یا گرایش او موافقت شده، مجاز است تا قبل از ثبت نام و انتخاب واحد در رشته یا گرایش جدید، تقاضای انصراف از تغییر رشته یا گرایش خود را به آموزش دانشگاه ارائه نماید. در غیر اینصورت، پس از انقضای مهلت مقرر حکم صادره غیرقابل تغییر است.

ماده ۲۴. تغییر رشته از دوره‌های پایین به دوره‌های بالاتر، از غیردولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیرحضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع است، ولی برعکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می‌باشد به رشته‌هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده ۲۵. تغییر رشته دانشجو در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده ۲۳ امکان پذیر است.

ماده ۲۶. میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی مصوب وزارت انجام می‌شود.

۱- دانشجوی متقاضی میهمانی باید در اردیبهشت ماه هر سال، درخواست خود را برای حداکثر دو نیمسال تحصیلی در سامانه جامع امور دانشجویان (سجاد) به نشانی: <http://portal.saorg.ir> ثبت کند تا در موعد مقرر، دانشگاه‌های مبدأ و مقصد درخواست را بررسی و اعلام نظر نمایند.

ماده ۲۷. انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸) و با کسب موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد، فقط برای یک بار امکان پذیر است.

ماده ۲۸. معادل سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو بر اساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

تبصره ۱: به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

تبصره ۲: معادل سازی دروس صرفاً در شیوه‌های آموزشی هم عرض زیر صورت می‌گیرد:

الف) واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه حضوری یا غیرحضوری

ب) نیمه حضوری به نیمه حضوری و غیرحضوری

ج) غیرحضوری به غیرحضوری

۱- معادل سازی مختص دانشجویان اخراجی، انصرافی، تغییر رشته و انتقالی می باشد. برای دانش آموختگانی که مدرک مرسوم دانشگاهی دریافت کرده اند و در همان دوره یا دوره بالاتر، دوباره در همان رشته یا رشته ای دیگر پذیرفته شده اند، فقط دروس عمومی گذرانده شده با نمرات ۱۲ و یا بالاتر، به شرط اشتراک محتوایی دروس، قابل معادل سازی و پذیرش است و دروسی که نمره آنها بین ۱۰ تا ۱۲ است با نظر گروه آموزشی مربوطه پذیرفته می شود.

۲- درخصوص دانشجویان انصرافی و اخراجی که مجدداً در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی پذیرفته می شوند، ضمن حفظ کمینه سال های مجاز در هر مقطع تحصیلی، بیش از ۵۰ درصد از واحدهای درسی دوره قبلی قابل معادل سازی و پذیرش نیست.

۳- دروس گذرانده شده در مراکز علمی - کاربردی در صورت یکسان بودن عنوان درس و تعداد واحد و داشتن نمره حداقل ۱۲، معادل سازی واحدهای درسی قابل بررسی است.

۴- بررسی و معادل سازی (تطبیق واحد) دروس دانشجوی کنکور مجدد، انتقالی خارج از کشور و یا دروسی که دانشجو در رشته یا گرایش قبلی گذرانده، در گروه آموزشی رشته جدید انجام می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته خواهد شد که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشته یا گرایش جدید طبق برنامه درسی مصوب، اشتراک محتوایی داشته باشد.

۵- در تطبیق درسی دانشجوی کنکور مجدد و انتقالی خارج از کشور، فقط نمرات دروس پذیرفته شده با احتساب در معدل کل و سنوات در کارنامه دانشجو ثبت می شود.

۶- در تطبیق واحد دانشجوی انتقالی، تمامی دروس دانشجو در کارنامه ثبت و فقط نمرات دروسی که پذیرفته شده است، در معدل ترم و کل محاسبه و ترم های مشروطی عیناً در سوابق تحصیلی دانشجو ثبت می گردد.

۷- در تطبیق واحد دانشجوی تغییر رشته/گرایش و یا انتقالی توأم با تغییر رشته، تمامی دروس دانشجو در کارنامه ثبت و فقط نمرات دروسی که از وی پذیرفته شده است، در معدل ترم و کل محاسبه می شود.

۸- مدیران محترم گروه های آموزشی ملزم به ثبت تمام دروس پذیرفته شده و پذیرفته نشده در گزارش تطبیق واحد دانشجو می باشند.

۹- در صورت اشتراک محتوایی دروس گذرانده شده توسط دانشجو، فقط دروسی که نمرات آنها ۱۲ و یا بالاتر است پذیرفته خواهد شد و پذیرش دروسی که نمره آنها بین ۱۰ تا ۱۲ است با نظر گروه آموزشی مربوطه انجام می شود.

۱۰- پذیرش دو درس یکسان (از نظر عنوان و محتوا) با میزان واحدهای متفاوت، به شرطی امکان پذیر است که میزان واحد درس گذرانده شده بیش از میزان واحد درسی باشد که قرار است تطبیق داده شود. (به طور مثال: درس سه واحدی به جای دو واحدی قابل تطبیق است، ولی بالعکس آن امکان پذیر نیست).

۱۱- تبصره ۱ ماده ۲۸ شامل دانشجوی تغییر رشته و گرایش در ضمن تحصیل نمی شود.

۱۲- نحوه احتساب واحدهای معادل سازی شده، در سنوات دانشجویان کنکور مجدد و انتقال خارج از کشور به شرح جدول زیر است:

ردیف	تعداد واحد تطبیق داده شده از دوره قبلی	تعداد کسر سنوات مجاز تحصیل (نیمسال)
۱	۰ تا ۱۱ واحد	صفر
۲	از ۱۲ واحد تا سقف ۳۱ واحد	یک
۳	از ۳۲ واحد تا سقف ۵۱ واحد	دو
۴	از ۵۲ واحد تا سقف ۷۱ واحد	سه
۵	از ۷۲ واحد تا سقف ۹۱ واحد	چهار
۶	از ۹۵ واحد تا سقف ۱۱۱ واحد	پنج
۷	از ۱۱۲ واحد تا سقف ۱۳۱ واحد	شش

۱۰- تطبیق واحد دانشجویان در تمام شرایط فوق الذکر به امور مالی دانشگاه ارجاع می شود تا امور مالی "براساس آیین نامه و مقررات مربوطه" نسبت به مشخص کردن وضعیت شهریه دانشجویان اقدام نماید.

ماده ۲۹. ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند، در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۳۰. در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، در این صورت می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد، در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می‌دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس، ۱۲ یا بالاتر شود.

تبصره ۲: صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می‌شود.

ماده ۳۱. تاریخ دانش‌آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

- تاریخ دانش‌آموختگی برای تمامی دانشجویان؛ ۳۰ بهمن ماه (برای فارغ‌التحصیلان نیمسال اول)، ۳۱ تیرماه (برای فارغ‌التحصیلان نیمسال دوم)، ۳۱ شهریورماه (برای فارغ‌التحصیلان دوره تابستان) است.
- تاریخ دانش‌آموختگی برای دانشجویانی که با اخذ درس به صورت معرفی به استاد فارغ‌التحصیل می‌شوند، زمان ثبت آخرین نمره درس معرفی به استاد در سامانه جامع آموزشی دانشگاه است.

ماده ۳۲. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مرتبط بر آن بر عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۳۳. این آیین‌نامه در یک مقدمه و ۳۳ ماده و ۳۴ تبصره در جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال ۹۳-۹۴ و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آیین‌نامه، شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم‌الاجرا است و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می‌شود.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته سال ۱۳۹۳ پس از ۶ جلسه بحث و بررسی، در جلسه ۵۶۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۱ شورای آموزشی دانشگاه به تصویب نهایی رسید و از نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ جایگزین شیوه‌نامه قبلی گردید و برای تمامی دانشجویان مورد اشاره در ماده ۳۳ لازم‌الاجرا است.